

PARADIGMA

Ezek olyan, általánosan elismert tudományos eredményeket értek, melyek egy bizonyos időszakban a tudományos kutatók egy közössége számára problémáik és problémamegoldásaik modelljeként szolgálnak. (10)

Az e két közös vonással jellemezhető eredményeket a továbbiakban „paradigmá”-nak fogom nevezni [feldolgozásmódjuk eléggé újszerű volt ahhoz, hogy a tudományos tevékenység velük vetélkedő módszereivel szemben tartósan követőkre találjanak, s ugyanakkor eléggé nyitott volt ahhoz, hogy mindenfajta megoldandó problémát hagyjanak hátra az új tudóscsoportnak]. (24)

- a valóságos tudományos gyakorlat egyes elfogadott mintái – ezek a minták magukban foglalják a megfelelő törvényt, elméletet, az alkalmazást és a kutatási eszközöket együtt – olyan modellek, amelyekből a tudományos kutatás sajátos összefüggő hagyományai fakadnak (24-25)
- a paradigma ritkán szerepel utánzás tárgyaként. Új vagy szigorúbb feltételek között inkább további kifejtés és részletezés tárgya (36)

... azt látjuk, hogy a különböző elméletek fogalmi, megfigyelési és instrumentális alkalmazásai során bizonyos ismétlődő és szinte szabványos formában jelentkeznek. Ezek a tudományos közösség kézikönyvekben, előadásokban és laboratóriumi feladatokban is szereplő paradigmái. (55)

- A megfelelő közösség tagjai ezeket tanulmányozva és gyakorlati munkájukban alkalmazva sajátítják el szakmájukat (55)
- megelőzhetik a belőlük egyértelműen levezethető kutatási szabályok bármely halmazát (58)

NORMÁL TUDOMÁNY

... a normál tudomány keretében folyó kutatást végül is olyan kitartó és hiábavaló erőfeszítésként akarjuk jellemezni, amely a természetet a szakképzésből származó fogalmi keretekbe próbálja belekényszeríteni. (19)

- a tevékenység, amellyel a legtöbb tudós szinte minden idejét eltölti (19)
- arra a feltevésre épül, hogy a tudományos közösség tudja, milyen a világ (19)
- gyakran lényeges új felismeréseket sem enged érvényesülni (19)
- újra meg újra utat téveszt így vagy másképp (20)

... „normál tudományon” olyan kutatást értünk, mely határozottan egy vagy több múltbeli tudományos eredményre épül, nevezetesen olyan eredményekre, amelyeket egy bizonyos tudományos közösség valameddig saját további tevékenysége alapjának tekint. (24)

- alapfokú és magasabb szintű kézikönyvek foglalják össze (24)
- eredményei ... növelik a paradigma alkalmazásának körét és pontosságát (48)
- A fogalmi, elméleti, instrumentális és módszertani elkötelezettségeknek ez a szoros szövedéke a fő forrása a normál tudományt a rejtvényfejtéssel rokonító metaforának. (53)